

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Sayı: B.13.2.SGK.0.65.03.01/01-35-6 2842620 22 Şubat 2010
Konu: Kahramanmaraş Milletvekili
Mehmet Akif PAKSOY'a ait
(7/12261) Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08/02/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-19543 sayılı yazınız.

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY'a ait 7/12261 Esas No'lu yazılı soru önergesi, Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK 1- Yazı

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET AKİF PAKSOY'A AİT
7/12261 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

1) 2009 Aralık ayı verilerine göre aktif sigortalıların sayısı **15.503.912** olup bunun **9.623.6302'sini** hizmet akdi , **3.236.872'sini** kendi nam ve hesabına bağımsız, **2.643.410'unu** ise kamu görevlileri kapsamında çalışanlar oluşturmaktadır.

2009 Aralık ayı verilerine göre Kurumdan gelir ve aylık alanların sayısı da **9.143.124'dür.**

2) En son yayınlanan TÜİK 2009 Ekim ayı verilerine göre Türkiye'de yaklaşık **25 milyon 319 bin** kişi işgücü kapsamındadır. Aynı dönemde istihdam edilenlerin sayısı **22 milyon 19 bin** kişidir. Bu sayının % 44,5'i ise herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kaydı olmadan yani kayıt dışı olarak çalışmaktadır.

3) Bilindiği üzere Hükümetimiz tarafından 2008-2009 yılları "Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele" yılı ilan edilmiş, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının koordinasyonunda tüm Bakanlık ve diğer Kurumların birimleri ile toplantılar yapılarak "Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Stratejisi" belirlenerek Bakanlar Kuruluna sunulmuş ve kamuoyu ile paylaşımı sağlanmıştır. Kurumumuzca da bu çalışma içerisinde yer alınarak çalışmalar devam ettirilmektedir.

Tüm hükümleri 2008 yılı Ekim ayı itibariyle yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda kayıt dışı istihdamın önlenmesi konusunda önemli hükümler getirilmiştir.

Şöyle ki;

-Ücretlerin bankalara yatırılması zorunluluğu getirilmiştir. "Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde, 10'un üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinde ücretlerin bankalar vasıtasıyla ödenmesi öngörülmüştür.

-Kendi nam ve hesabına çalışanların (tarım da dahil) sigortalılıklarının bildiriminin, faaliyetleri ile ilgili kayıt ve tescilleri yapılan vergi dairesi ve meslek kuruluşlarının yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

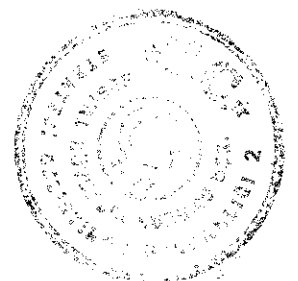
-Kayıt dışı istihdam konusunda yapılan denetimlerde caydırıcılık sağlaması için uygulanan idari para cezaları artırılmıştır.

-Esnek çalışanların kayıt altına alınması için düzenlemeler yapılmıştır.

-İsteğe bağlı sigortaya müracaat ve devam şartları kolaylaştırılarak , daha fazla kişinin kayıt altına alınması, bunların genel sağlık sigortası kapsamına alınmaları ve dolayısıyla sisteme dahil edilmeleri, dolayısıyla kayıt dışı istihdamın önlenmesi amaçlanmıştır.

-Tarımsal faaliyetlerde bulunanların sisteme dahil edilmesine yönelik olarak, sigortalılık için prime esas kazançları ve ödeyecekleri prim miktarlarının 15 yıla yayılacak şekilde kademeli olarak artırılması öngörülerek, daha fazla kişinin sisteme dahil edilmesi öngörülmüş ve bunların genel sağlık sigortası kapsamına alınmaları da sağlanarak sigortalılıkları özendirilmiştir.

- Kanunun 8 inci maddesinin yedinci fıkrası hükümlerine istinaden; bankalar ve kamu kurum ve kuruluşlarına işlem yaptığı kişilerin sigortalılık bakımından tescilli olup olmadığını kontrol etme yükümlülüğü getirilmiştir.

Söz konusu madde hükmüne istinaden, 28/09/2008 tarihli ve 27011 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "5510 Sayılı Kanunun 8 inci Maddesinin Yedinci Fıkrasının Uygulanması Hakkındaki Tebliğ" gereğince, 2008 yılı Ekim ayından itibaren bankalar ve kamu idarelerine işlem yaptıkları kişilerin "kimlik ve mesleki" bilgilerinin de zorunlu olarak alınarak Kurumumuza bildirimleri sağlanmıştır.

Bu kapsamda; tüm bankalar, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, PTT Genel Müdürlüğü, Özerk Spor Federasyonları, TTNET Anonim Şirketi, Türk Telekomünikasyon (Türk Telekom Anonim Şirketi, Turkcell, Vodafone ve AVEA GSM Operatörleri), Noterler olmak üzere toplam 15 kurum ve kuruluştan toplam 124 yönetmelik hükmü gereğince 2008 yılı ekim ayından itibaren T.C. kimlik numaraları ile birlikte "meslek bilgileri" alınmaya ve alınan bilgilerden sigortalılık kontrolü yapılmaya başlanmıştır.

-Kanunun 59 uncu maddesinin yedinci fıkrası gereğince hazırlanan ve 27/09/2008 tarihli, 27010 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren "Kamu İdarelerinin Denetim Elamanlarınca Yapılan Tespitler Hakkında Yönetmelik" ile kamu idarelerinin denetim elemanlarınca yapılan sigortalılık tespitlerine ilişkin tutanak ve raporların değerlendirilmesi yapılmaktadır.

-Kayıt dışı istihdamın önlenmesi çalışmaları kapsamında taşra birimlerinde "**Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Servisi**" kurulmuştur.

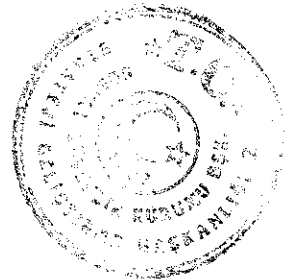
Ayrıca,

Sağlık Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda; belli sektörlerde çalışanların tabi tutulduğu portör muayene listelerine "T.C Kimlik numaraları"nın da eklenerek listelerin Kurumumuza gönderilmesi konusunda Sağlık Bakanlığınca Sağlık İl Müdürlüklerine talimat verilmiş ve 2008 yılı Mayıs ayından itibaren Sağlık İl Müdürlüklerinden portör muayene listeleri alınarak sigortalılık kontrolü yapılmaya başlanmıştır.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda; 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ekinde bulunan Ek 1 (işyeri bildirimi) ve Ek 2 (çalışanların bildirimi) formlarının Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerine gönderilmesi talimatlandırılmış ve 2008 yılı Temmuz ayından itibaren gönderilen bu formlardan sigortalılık kontrolü yapılması çalışmaları başlatılmıştır.

Diğer taraftan, 2008 yılı Mayıs ayından itibaren faaliyete geçirilen **ALO 170 İHBAR HATTI** ile özellikle kayıt dışı istihdam konusunda gelen ihbar ve şikayetlerin zamanında ilgili birimlere elektronik ortamda ulaştırılması ve gerekli işlemlerin yapılması sağlanmıştır.

4) Hiç bir sosyal güvenlik kurumunun güvencesi altında olmayan ve sağlık hizmetleri giderlerini karşılayacak durumda bulunmayan Türk vatandaşlarının bu giderlerinin, Genel Sağlık Sigortası uygulamasına geçilinceye kadar Devlet tarafından karşılanması için 18/06/1992 tarihli ve 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun gereğince **9.647.131** vatandaşımıza yeşil kart verilmiştir.

5) TÜİK verilerine göre istihdam edilen **22 milyon 19 bin** kişinin **% 28'ini kadın** nüfus oluşturmakta bu da yaklaşık **6 milyon 166 bine** tekabül etmektedir.

Diğer taraftan, kadınların ve genç erkek nüfusun iş hayatına daha aktif bir şekilde katılımını sağlamak amacıyla 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa geçici 7 nci madde eklenmiş olup, anılan geçici madde ile; "18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlardan; bu maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aya veya 2008 yılı Aralık ve 2009 yılı Ocak aylarına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması şartıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki bir yıllık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; 506 sayılı Kanunun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin;

- a) Birinci yıl için yüzde yüzü,
 - b) İkinci yıl için yüzde sekseni,
 - c) Üçüncü yıl için yüzde altmışı,
 - d) Dördüncü yıl için yüzde kırkı,
 - e) Beşinci yıl için yüzde yirmisi,
- İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır"

hükmüne yer verilmiştir.

Bu maddeye göre maddenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar söz konusu teşvik kapsamına girmiş olup 5 yıllık süre doluncaya kadar belirtilen oranlarda prim indirim teşvikinden yararlanmaya devam edeceklerdir.

